

Til Sirdal Kommune

Att: Anne Wikøren

Sirdal 12. februar 2026

Høringssvar angående kommuneplanens samfunnsdel

Sirdal Næringsforening (SNF) ønsker med dette å gi et høringssvar til forslaget til *Kommuneplanens samfunnsdel* utsendt fra Sirdal Kommune 15. desember 2025.

SNF ble stiftet i 1997 og samler i dag over 110 medlemsbedrifter, mange av dem er grunneiere involvert i næringsutvikling og/eller utbygging. SNF er aktiv på mange plan og arrangerer faglige samlinger og aktiviteter for å bidra til vekst og utvikling for næringsliv og styrket bolyst for innbyggerne i Sirdal.

Rulleringen av kommuneplanen er en svært viktig prosess som betyr mye for næringsliv og sysselsetting i Sirdal. Endringstakten i samfunnet har økt de senere årene og forutsigbarhet i planverket er vesentlig for å få til samhandling mellom offentlig og private for å sikre den ønskede utvikling. Økende vektlegging på miljø og klimamålsetninger gir behov for nye investeringer. Gjennom et godt planverk kan kommunen og næringslivet samhandle for en framtidsrettet og bærekraftig utvikling i kommunen.

Vi oppsummerer våre innspill som følger:

a) Kompetanse og arbeidskraft – litt for vid målsetning

For næringslivet i Sirdal det er avgjørende å tiltrekke og beholde arbeidskraft og kompetanse, for å kunne utvikle tjenester av forventet kvalitet, og for å kunne sikre vekst og utvikling.

Målsetningen for kapittelet i planen oppgis slik:

«Å være den foretrukne kommunen å arbeide, etablere og drive virksomhet i, nå og i fremtiden.»

Selv om målsetningen er edel, blir denne formuleringen altfor vid. Den mister således sitt innhold og svarer ikke på det sentrale; **hvem** skal den være foretrukket av og **hvordan** skal Sirdal som kommune spille sammen med nabokommuner, regioner og fylket for å bli foretrukket framfor andre? Det er jo ikke slik at Sirdal ønsker alle etableringer velkomne. Ved å framstille seg som den foretrukne for alle, vil andre kommuner (regionalt eller nasjonalt?) kunne oppfatte Sirdal som en hissig konkurrent. Vi foreslår derfor at formuleringen bearbeides til noe mer virkelighetsnært og gir en invitasjon til samarbeid på veien mot målet, eksempelvis som følger;

Sirdal skal styrke samarbeid og samhandling regionalt for å utvikle seg til å bli en attraktiv kommune å arbeide, etablere og drive virksomhet i.

Kanskje bør en også ta inn i målsetningen litt om hvilken retning næringsutviklingen skal rettes mot? Hva er felles kriterier for bransjer og bedrifter Sirdal skal gjøre seg attraktiv for?

b) **Kompetanse og arbeidskraft – SNF savner er tydeligere prioritering**

«**Samarbeid og samhandling**» er et av fokusområdene i planen. Samhandlingen mellom kommune og lokalt næringsliv blir et svært viktig «suksesskriterium» for å kunne skape de arbeidsplassene som trengs for å oppnå den ønskede utviklingen. Flere av de tiltak som planutkastet tar for seg betinger et tett samarbeid mellom kommune og næringsliv for å bli realisert.

For å løse demografiutfordringen vil det være nødvendig å tiltrekke seg yngre og familier til Sirdal. Familier har ofte behov for to inntekter og da er det viktig at det er mangfold av både karrieremuligheter og boligtilbud i Sirdal. Dette er nevnt under bostedsattraktivitet, men strategi og virkemidler for akkurat denne målgruppen må tydeliggjøres.

Å være en attraktiv kommune for bedriftsetableringer – sågar den foretrukne – er en krevende ambisjon. Planen bør derfor i større grad signalisere forutsigbarhet og rammevilkår for bedrifter som vurderer en etablering i Sirdal. Da kan kommunen også stille krav og forventninger til nyetableringer, slik at samspillet med eksisterende næringsliv og innbyggere blir fruktbart.

Reiselivet er en viktig næring i Sirdal som omfatter mange arbeidsplasser og gir store ringvirkninger. Handel og tjenestetilbudet til innbyggerne blir vesentlig forbedret som følge av hyttefolk og besøkende. Reiselivsnæringen står i en krevende omstilling, fra hyttebygging til besøksturisme, fra vinter- til helårsdestinasjon, fra lokal til internasjonal markedsføring osv. Planen bør si noe mer om reiselivets betydning og rolle i den videre utvikling av Sirdal som helårsdestinasjon. Hvordan skal Sirdal klare å tilrettelegge og finansiere nye attraktive tilbud og infrastruktur for en økende strøm av turister? Her bør planen understreke reiselivets betydning og ringvirkninger. Så må strategi og virkemidler synliggjøres slik at turiststrømmen blir et velkomment bidrag til utviklingen av en bærekraftig helårsdestinasjon.

Kraftbransjen er også en veldig viktig næring i Sirdal. Ikke bare for aktivitet og økonomiske bidrag til kommunekassen, men også i form av faglige utfordringer og mangfold av kompetansebehov. Gjennomføring av planene om oppgradering og fortsatt vedlikehold av store anlegg gir arbeid til mange, både i lokale, regionale og nasjonale bedrifter. Planen bør derfor synliggjøre at nøkkelaktørene i denne bransjen fortsatt kan forvente kommunal velvilje og støtte - også når statlige rammevilkår forverres.

Etableringen av et datasenter av den størrelsen som planlegges på Ertsmyra, representerer en vekstimpuls av enorme dimensjoner. Her vil næringsliv, boligsituasjonen og samfunnet generelt blir kraftig påvirket. Det fremstår da noe merkelig at samfunnsplanen ikke sier noe om etableringen av datasenteret (med et eventuelt forbehold om realisering).

SNF mener at planen bør inneholde formuleringer som viser velvilje for en så stor etablering, men også kommer med forventninger til aktørene i denne sammenheng;

Etablering av et datasenter på Ertsmyra i det omfang som pågående planer representerer, vil få stor betydning for utviklingen i kommunen generelt og i Tonstad-området spesielt. Arbeid for å ivareta mulighetene og møte utfordringene ved en slik etablering, skal ha høy prioritet. Fokus på langsiktige utviklingsperspektiver og bærekraft i alle deler av utbygging og drift skal styre prioriteringene.

c) Arealstrategien bør gjøres mer konkret med forpliktende framdriftsplaner

Arealstrategien er naturlig nok av stor interesse og betydning for næringslivet. Her er flere punkter satt på dagsorden, men i liten grad konkretisert med en framdriftsplan og tydelig ansvarsforhold. Eksempelvis pekes på følgende:

«Vi skal prioritere samfunnsutviklingen av Tonstad som Sirdals kommunesenter og øke bostedsattraktiviteten. Det må settes av arealer til ønsket utvikling.»

«Frigjøring» av jordbruksareal i sentrumsnære områder vil trolig være sentralt for å kunne få en ønsket samfunnsutvikling i og rundt Tonstad. Planens formulering om at eksisterende landbruksareal kan erstattes, vil være et godt signal til aktørene her. En kobling mellom dette og «frigjøring» av jordbruksareal for nærings- og sentrumsutviklingsformål vil også kunne bidra til å forsvare dette punktet i arealstrategien i forhold til kryssende interesser fra overordnede myndigheter som Statsforvalteren m.fl.

«Vi skal utpeke et lokalsenter i nordre del av Sirdal, og definere innhold»

Det er helt avgjørende for en videre utvikling i nordre del av Sirdal, at det kan etableres et klarere sentrum enn i dag. Det er også et viktig element å definere innhold og rammevilkår for utviklingen av et slikt sentrumsområde. I denne sammenheng må også kommunens vurdere sin egen strategiske satsning for å etablere og styrke et slikt sentrumsområde. Dette punktet må forsterkes med en fremdriftsplan / tidsfrist for når beslutning om lokalisering skal vært gjort. Dette fordi det trengs en snarlig avklaring for aktører og investorer som ønsker å bidra i en slik utvikling. Men også destinasjonsutvikling og tjenestetilbud generelt trenger en avklaring på hvor det fremtidige sentrumsområdet skal være.

Samfunnsplanen bør for sentrumsutviklingen nevnt i disse punktene være konkret nok til at det etableres et prosjekt / prosess som avklarer lokalisering og definerer innhold innen utgangen av 2026. Arbeidet med ny arealplan vil da være godt i gang, men ikke avsluttet slik at endelig vedtak av ny arealplan kan hensynta konklusjon fra lokaliseringsprosessene.

«Vi skal utvikle ny fritidsbebyggelse gjennom fortetting av eksisterende hytteområder. Ny fritidsbebyggelse må ikke komme i konflikt med villreininteresser».

Det er stor grad av enighet i samfunnet om at villreinhensyn skal vektlegges sterkere enn i dag. Dette får betydning ikke bare for ny fritidsbebyggelse, men også for omlegging av løypenett og andre avbøtende tiltak for å ivareta hensynet til villreinen.

SNF mener at formuleringen slik den nå står, er for kategorisk og ikke i tilstrekkelig grad åpner for en helhetlig avveining av ulike samfunnsinteresser, herunder hensynet til rekreasjon og folkehelse. En formulering som ivaretar behovet for balansering av flere hensyn kan eksempelvis være som følger;

«Vi skal i hovedsak utvikle ny fritidsbebyggelse gjennom fortetting av eksisterende hytteområder. Ny fritidsbebyggelse må ikke komme i konflikt med villreininteresser med mindre avbøtende tiltak vurderes å være tilstrekkelige».

«Vi skal ha avsatte arealer for næringsformål»

Dette punktet er for vagt formulert. Det er svært viktig at det til enhver tid er tilgjengelige arealer som omgående kan tas i bruk av aktører som ønsker å etablere ny næringsvirksomhet. Regulering har blitt en omfattende, tidkrevende og kompliserte prosess med stor risiko. Å sørge for ferdig opparbeidede næringsarealer med noe ulike formål (sentrumsnære og på «industriområder») i alle deler av kommunen, er en svært sentral del av kommunens rolle som samfunnsutvikler. Dersom arealene ikke er tilgjengelige innen rimelig tid, vil kommunens attraktivitet for bedriftsetableringer bli svekket. Det er her grunn til å tro at etableringen av datasenteret kan gi betydelige impulser til lokal knoppskyting og/eller etablering av ny næringsvirksomhet.

SNF mener at formuleringen må konkretiseres slik at «avsatte arealer» betyr ferdig regulerte arealer - opparbeidet og klar for etablering av nye næringsbygg.

Sirdal Næringsforening har i lengre tid arbeidet med å få tilrettelagt et areal som øvingsområde for snøscooterkjøring. Førerkort for scooter er et viktig kriterium for ansatte både i reiselivsbransjen, håndverksbedrifter, kraftindustrien og tilsynsvirksomhet. Det er i dag ikke mulig for Sirdals egne ta denne opplæring i egen kommune. SNF oppfordrer til at en ambisjon om å få etablert/avsatt et slikt øvingsområde kommer med i planen.

d) Behov for en handlingsplan

«Slik setter vi sporet»-punktene er strategier på et svært overordnet nivå. Skal en komme videre må det svares på «hvordan»-spørsmålet etter hvert av punktene. Dette gir også en klarere forståelse av strategien og det blir lettere for innbyggere og næringsliv å engasjere seg i de aktuelle prosessene.

Dersom samfunnsplanen av pedagogiske årsaker ikke skal gå dypere inn i mer konkrete strategier så er planen slik den nå foreligger svært avhengig av at den følges opp med en Handlingsplan. Her bør aktuelle tiltak settes sammen med en framdriftsplan og ansvarsforhold slik at alle kan følge opp kommuneplanens ambisjoner fra sitt ståsted.

Fra styret i Sirdal Næringsforening sin side vil vi gjerne bidra i den videre dialog. Vi ser fram til å følge opp den videre prosess og er selvsagt tilgjengelig ved behov for ytterligere informasjon.

Med vennlig hilsen

For Sirdal Næringsforening

Inge Oliversen

Styreleder

Tlf 911 33 085